

Dienst voor de Intellectuele Eigendom

Jaarverslag 2022

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

042-23

Inhoud

Voorwoord.....	6
1. De Dienst voor de Intellectuele Eigendom in een oogopslag.....	7
Organigram van de DIE op 31 december 2022	8
2. De belangrijkste gebeurtenissen van 2022	9
2.1. Uitvindingsoctrooien en aanvullende beschermingscertificaten	9
2.1.1. Belgisch octrooi.....	9
2.1.2. Europese octrooien en internationale octrooiaanvragen (PCT).....	11
2.1.3. Start van Provisional Application of the Agreement on a Unified Patent Court op 19 januari 2022 voor UPP-UPC	13
2.1.4. Aanvullende beschermingscertificaten (ABC).....	14
2.1.5. Kwekerscertificaten	15
2.1.6. Wijzigingen in het juridisch kader voor industriële eigendom.....	16
2.1.7. Elektronische online-indiening (eOLF)	16
2.1.8. Activiteiten van de sectie "Register"	17
2.1.9. Financiën van de DIE	19
2.2. Rechten op merken, tekeningen en modellen	21
2.2.1. Oorsprong van de aanvragen van Benelux-merken.....	21
2.2.2. Elektronische i-Depots per land van aanvraag.....	22
2.3. Auteursrecht en naburige rechten.....	22
2.3.1. Omzetting van de Europese richtlijnen	22
2.3.2. Nieuwe tarieven privékopie	23
2.4. Onderwerpen die IE in het geheel betreffen	23
2.4.1. Praktische gids voor kmo's om via intellectuele-eigendomsrechten toegang te krijgen tot financiering.....	23
2.4.2. Econometrische analyse van het gebruik van systemen voor de bescherming van intellectuele eigendom in België	24
2.4.3. Leidraad voor de alternatieve beslechting van geschillen over intellectuele rechten	24
2.4.4. Actualisering praktische gids voor contractuele clausules over intellectueel eigendomsrecht.....	24
2.5. Acties rond communicatie en sensibilisering	25
2.5.1. Overlegvergadering met de octrooigemachtigden over de toepassing van het Belgische octrooirecht.....	25
2.5.2. Synergie met onze partners (gewesten, BOIP, EPO, EUIPO)	25
2.5.3. Octrooionderzoeken	27
2.5.4. Klantendiensten	28
2.5.5. Voor eensluidend verklaarde afschriften.....	29
2.5.6. Evenementen.....	30

3.	Samenwerking met EPO en EUIPO.....	34
3.1.	EPO	34
3.2.	EUIPO	34
4.	Hoe met ons communiceren	35

Lijst van grafieken

Grafiek 1.	Belgische octrooiaanvragen	9
Grafiek 2.	Verleende Belgische octrooien	10
Grafiek 3.	Belgische octrooien vs. octrooiaanvragen.....	10
Grafiek 4.	Totaal van Europese octrooiaanvragen ingediend bij het EPO.....	11
Grafiek 5.	Europese octrooiaanvragen met aanduiding van België, ingediend door Belgische aanvragers bij het EPO	12
Grafiek 6.	Verleende Europese octrooien (al dan niet) met aanduiding van België	12
Grafiek 7.	Herkomst houders Europese octrooien (BE en niet-BE).....	13
Grafiek 8.	Aanvragen van een Belgisch aanvullend beschermingscertificaat (ABC)	14
Grafiek 9.	Verleende Belgische aanvullende beschermingscertificaten (ABC)	14
Grafiek 10.	Elektronische indiening (eOLF) vs. papieren aanvragen van Belgische octrooien	16
Grafiek 11.	Elektronische indiening (eOLF) vs. papieren aanvragen van Belgische ABC's.....	17
Grafiek 12.	Oorsprong van de aanvragen van Benelux-merken	21
Grafiek 13.	Elektronische i-Depots per land van aanvraag	22
Grafiek 14.	Zoekopdrachten in Epoque (2022) volgens type	28
Grafiek 15.	Deelnemers aan zitdagen van de DIE	33

Lijst met tabellen

Tabel 1.	Personeelsgegevens van de Dienst voor Intellectuele Eigendom.	9
Tabel 2.	Geografische spreiding van Belgische octrooiaanvragen over de provincies en regio's.	11
Tabel 3.	Aanvragen voor verlenging van aanvullende beschermingscertificaten (ABC) voor een geneesmiddel voor pediatrisch gebruik.....	15
Tabel 4.	Verleende verlengingen van aanvullende beschermingscertificaten (ABC) voor een geneesmiddel voor pediatrisch gebruik.....	15
Tabel 5.	Aanvragen en verleningen van Belgische kwekerscertificaten.....	15
Tabel 6.	Verleende Belgische kwekerscertificaten	16
Tabel 7.	Aanvragen tot herstel na afloop van de termijn	17
Tabel 8.	Beslissingen na aanvraag tot herstel	17
Tabel 9.	Aanvragen tot inschrijving in het octrooieregister.....	18
Tabel 10.	Resultaten examen gemachtigde.....	18
Tabel 11.	Ontvangen jaartaksen: nationaal octrooi, ABC, Europees octrooi.....	19
Tabel 12.	Ontvangen proceduretaksen (nationaal octrooi)	19
Tabel 13.	Totaal ontvangsten DIE.....	19
Tabel 14.	Ontvangsten uit kwekersrechten	20

Tabel 15. Aantal toegangen tot de Payer-functie	20
Tabel 16. Aantal betaalopdrachten.....	21
Tabel 17. Totaal aantal toegangen tot de Portfolio-functie	21
Tabel 18. Behandelde vragen over intellectuele eigendom	29
Tabel 19. Aantal events georganiseerd door de DIE.....	30

Voorwoord

Terwijl de gevolgen van de gezondheidscrisis als gevolg van de COVID-19-pandemie nog steeds voelbaar zijn, werd de samenleving in 2022 in het algemeen geconfronteerd met de gevolgen van een ernstige energie- en geopolitieke crisis. De Belgische ondernemers, vooral zij die actief zijn op het gebied van innovatie, werden niet gespaard en moesten die crisis het hoofd bieden.

Hoewel het aantal Belgische octrooiaanvragen door in België gevestigde aanvragers in 2022 is gedaald ten opzichte van 2021, is het aantal Europese octrooiaanvragen door in België gevestigde aanvragers gestegen ten opzichte van 2021. In 2022 dienden aanvragers immers 676 Belgische octrooiaanvragen in bij de Belgische Dienst voor de Intellectuele Eigendom (DIE) en 2.604 Europese octrooiaanvragen bij het Europees Octrooibureau. In 2021 waren dat er respectievelijk 799 en 2.485. In totaal werden in 2022 1.207 Belgische octrooiaanvragen ingediend en 1.081 Belgische octrooien verleend. Ook moet worden opgemerkt dat de inkomsten van de DIE met meer dan 1 miljoen euro zijn gestegen ten opzichte van 2021, door een aanzienlijke stijging van het aantal betaalde jaartaksen voor de instandhouding van (Belgische of Europese) octrooien in België.

Op juridisch vlak werden in 2022 twee wetten goedgekeurd die belangrijke Europese richtlijnen over auteursrecht in België omzetten. Het gaat om de "DSM"-richtlijn (Auteursrecht in de digitale eengemaakte markt) en de zogenaamde "SatCab 2"-richtlijn (over onder meer doorgifte en directe injectie). Dat is het resultaat van verscheidene jaren werk, van Europese werkzaamheden via nationale besprekingen en van het parlementaire proces.

Op het gebied van de industriële eigendom voerde de wet van 25 september 2022 bepalingen in over onder meer het taalgebruik, de bescherming van persoonsgegevens, de WIPO Digital Access Service, de aanpassing van bepaalde termijnen in geval van crisis, het Instituut voor Octrooigemachtigden, evenals een aantal verduidelijkingen om de wetgeving over intellectuele eigendom leesbaarder, coherenter, beschermender en aantrekkelijker voor de gebruikers te maken. 2022 was ook het laatste jaar voor de operationalisering van het eenheidsoctrooi en het eengemaakte octrooigerecht. Dat nieuwe systeem biedt voordelen op het gebied van rechtszekerheid, vereenvoudiging van administratieve formaliteiten, vermindering van de beschermingskosten en verhoging van de waarde van octrooien.

In 2022 publiceerde de dienst een gids over het gebruik van intellectuele-eigendomsactiva om innovatieve kmo's te informeren over de mogelijkheden om die activa te valoriseren op de financiële markten. Ook werd een gids over alternatieve geschillenbeslechting in intellectuele eigendoms kwesties gepubliceerd. Die heeft tot doel houders van intellectuele-eigendomsrechten te informeren over de verschillende vormen van alternatieve geschillenbeslechting in intellectuele-eigendomszaken en de verschillende voordelen ervan te presenteren, zoals de snelheid van de procedure, de kosten en de geringere confronterende aard van de procedure.

In 2022 werd ook een educatief platform gelanceerd (<https://www.create-protect-benefit.com>), dat ondernemers en toekomstige ondernemers bewust moet maken van de voordelen van intellectuele eigendom.

Tot slot heeft de dienst in 2022 drie conferenties georganiseerd: tijdens de eerste werden de resultaten van een econometrische studie over het gebruik van de systemen voor de bescherming van intellectuele eigendom in België voorgesteld. Die studie brengt het profiel van de Belgische aanvragers van intellectuele-eigendomsrechten in kaart. De tweede focuste op de recente ontwikkelingen in het Belgische en Europese auteursrecht. De derde conferentie had als centrale thema de hervorming van het eenheidsoctrooi en het eengemaakte octrooigerecht, die in juni 2023 in werking treedt. Hierbij werden de verschillende perspectieven van die belangrijke hervorming voor innovatie in Europa gepresenteerd en werden de voordelen ervan voor de gebruikers van het Europese octrooistelsel geëvalueerd.

Hoping to be, and to continue to be at your service.

Jérôme Debrulle

Directeur-generaal

1. De Dienst voor de Intellectuele Eigendom in een oogopslag

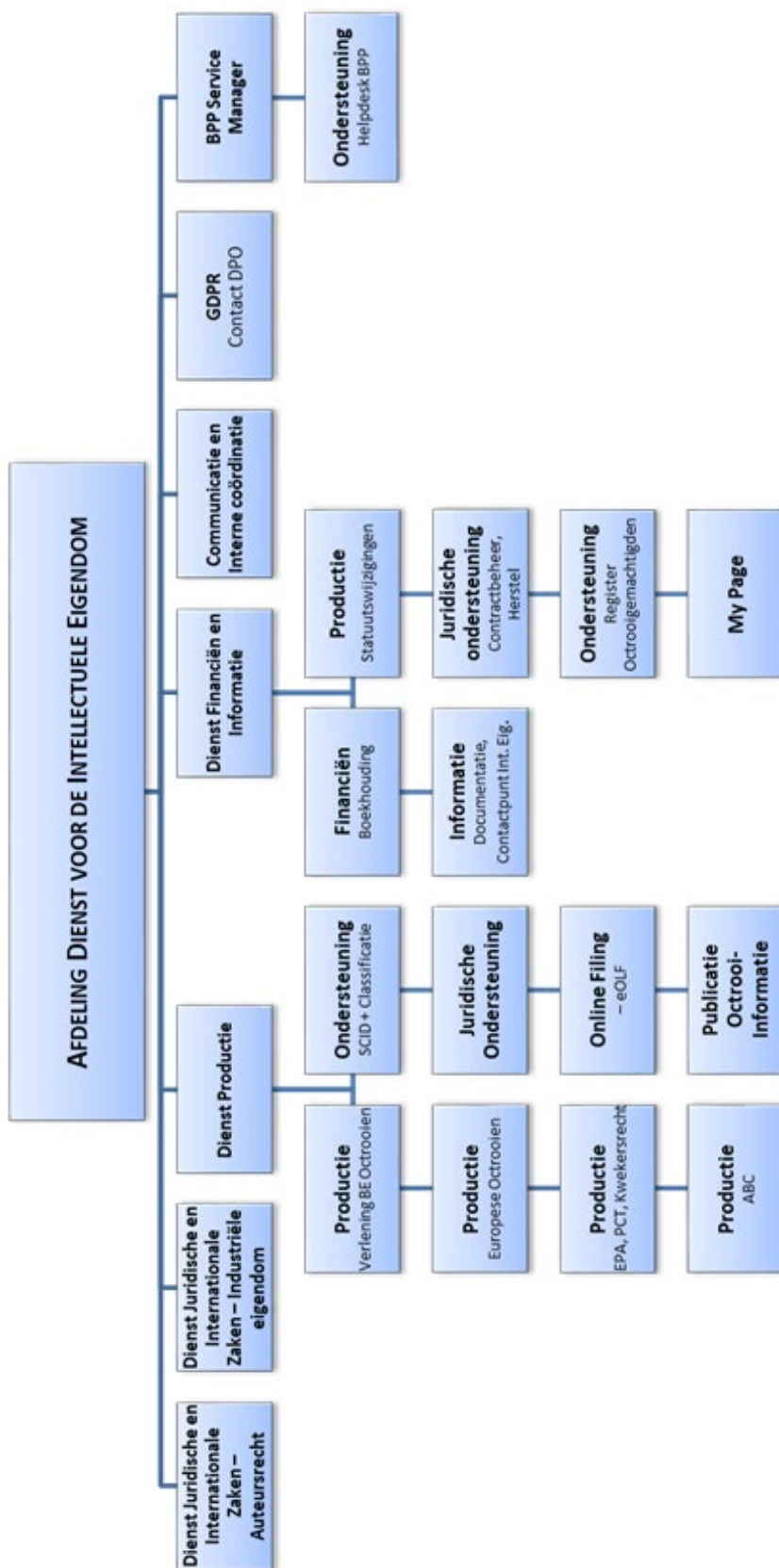
De Dienst voor de Intellectuele Eigendom (DIE) is een onderdeel van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. In de structuur van de FOD ressorteert de DIE onder de Algemene Directie Economische Reglementering (E3).

De verschillende diensten binnen de DIE worden opgedeeld volgens hun opdrachten en activiteiten:

- productie, financiën en informatie: die gelijknamige diensten staan onder meer in voor de registratie en de verwerking van de (aanvragen van) industriële eigendomsrechten, sensibilisering en het extern verstrekken van informatie;
- juridische en internationale activiteiten: de DIE ontfermt zich onder meer over het opstellen van wetten en uitvoeringsbesluiten en de vertegenwoordiging van België bij de Europese en internationale instellingen (o.m. de Raad van de Europese Unie, Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BOIP), World Intellectual Property Organization (WIPO), Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO) en het Europees Octrooibureau (EPO)).

De Dienst voor de Intellectuele Eigendom ontplooit een aanzienlijk deel van de activiteiten in het kader van structurele partnerschappen: informeren en het sensibiliseren van bedrijven, universitaire onderzoekscentra en IT-projecten. Dat vertaalt zich onder meer in het institutionele forum waarin vertegenwoordigers bijeenkomen van regionale instellingen, belast met de bevordering van innovatie met intellectuele eigendom, evenals vertegenwoordigers van de DIE en samenwerkingsovereenkomsten met het EPO, EUIPO en BOIP. Die partnerschappen bieden tal van voordelen en versterken de kwaliteit van de diensten die aan de gebruikers van IP-systemen worden aangeboden, alsook synergiën op basis van de uitwisseling van expertise, kennis en schaalvoordelen.

Organigram van de DIE op 31 december 2022

Tabel 1. Personeelsgegevens van de Dienst voor Intellectuele Eigendom.

Situatie op 31.12.2022, voltijdequivalent.

Medewerkers per dienst	Aantal (vte)
Diensten Juridische en Internationale zaken	7
Diensten Productie, Financiën en Informatie	32
Management (adviseur-generaal en adviseurs)	4
Totaal	43

Verdeling per niveau	Aantal (vte)
Niveau A, adviseurs en attachés	21
Niveau B, administratieve experts	10
Niveau C, administratieve assistenten	7
Niveau D, administratieve medewerkers	5
Totaal	43

Bron: FOD Economie.

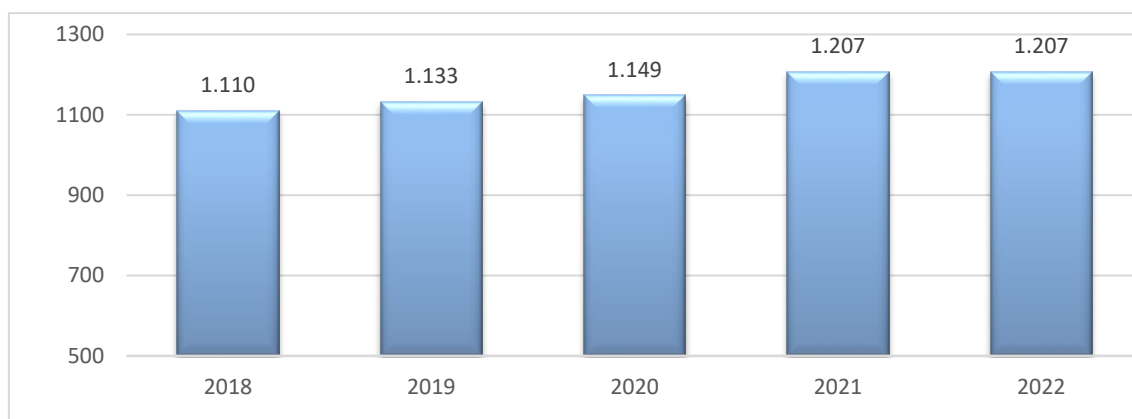
2. De belangrijkste gebeurtenissen van 2022

2.1. Uitvindingsoctrooiën en aanvullende beschermingscertificaten

2.1.1. Belgisch octrooi

Belgische octrooiaanvragen

Grafiek 1. Belgische octrooiaanvragen

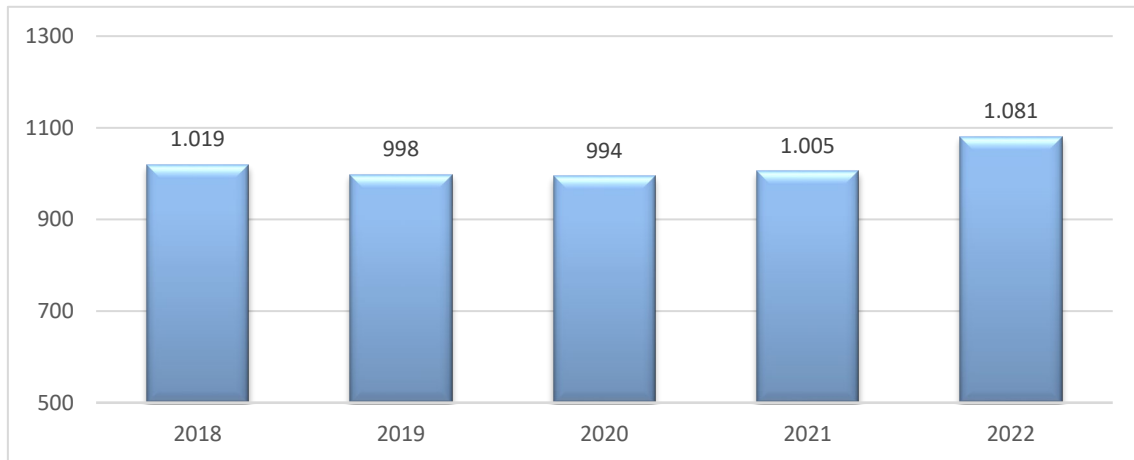

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

Grafiek 1 toont dat in 2019 en 2020 het aantal indieningen steeg met ongeveer 2 % per jaar. Voor 2021 kon een grotere stijging van 5 % ten opzichte van 2020 worden vastgesteld. Die stijging is grotendeels toe te schrijven aan de toename van het aantal indieningen uit het buitenland. In 2022 werd hetzelfde aantal Belgische octrooiaanvragen ingediend als in 2021.

Verleende Belgische octrooien

Grafiek 2. Verleende Belgische octrooien

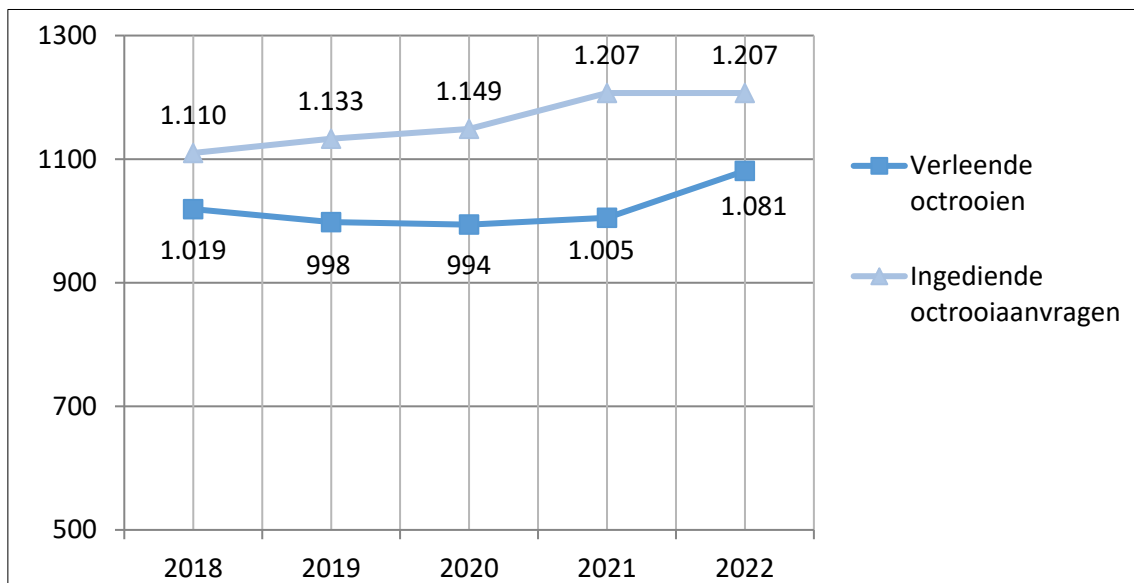

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

Sinds 2017 schommelt het aantal verleende Belgische octrooien rond de duizend per jaar.

Belgische octrooien vs. octrooiaanvragen

Grafiek 3. Belgische octrooien vs. octrooiaanvragen

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

In 2018 ontstond een evenwicht tussen het aantal ingediende Belgische octrooiaanvragen en het aantal verleende Belgische octrooien. Intrekkingen en verwerpingen van octrooiaanvragen verklaren waarom het aantal verleende octrooien lager is dan het aantal ingediende octrooiaanvragen. In 2022 werden 1.081 Belgische octrooien verleend, tegenover 1.207 Belgische octrooiaanvragen die werden ingediend.

Geografische spreiding van Belgische octrooiaanvragen over de provincies en regio's

Tabel 2. Geografische spreiding van Belgische octrooiaanvragen over de provincies en regio's

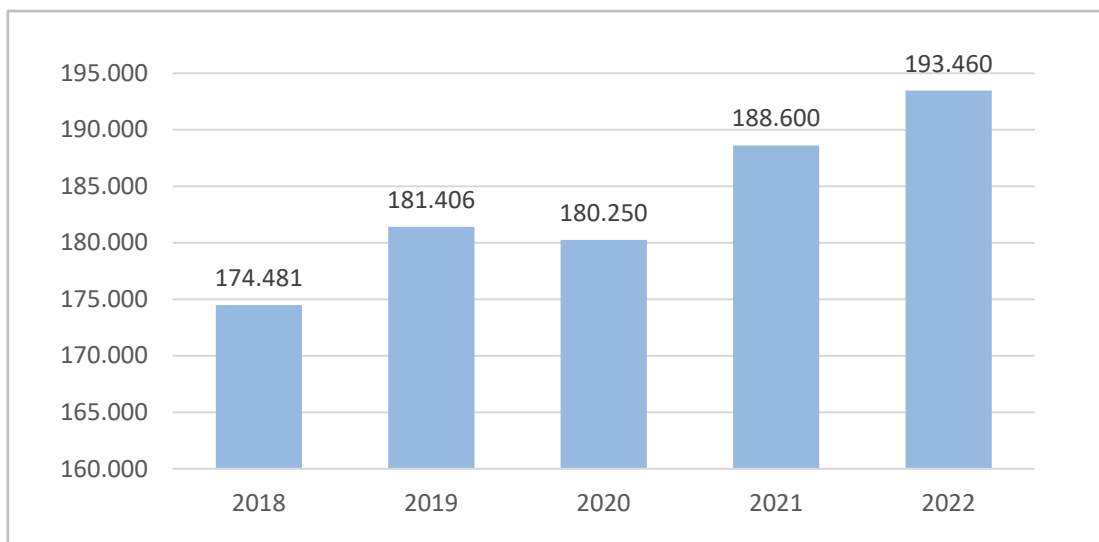
Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

		2018	2019	2020	2021	2022
Vlaanderen	Antwerpen	161	165	166	158	128
	Limburg	86	86	50	47	59
	Oost-Vlaanderen	150	154	141	154	136
	Vlaams-Brabant	53	36	37	40	36
	West-Vlaanderen	136	202	226	174	108
Brussel		85	46	57	44	51
Wallonië	Henegouwen	37	36	55	45	32
	Luik	111	100	65	86	58
	Luxemburg	5	2	2	5	9
	Namen	25	22	22	10	16
	Waals-Brabant	42	26	38	36	43

2.1.2. Europese octrooien en internationale octrooiaanvragen (PCT)

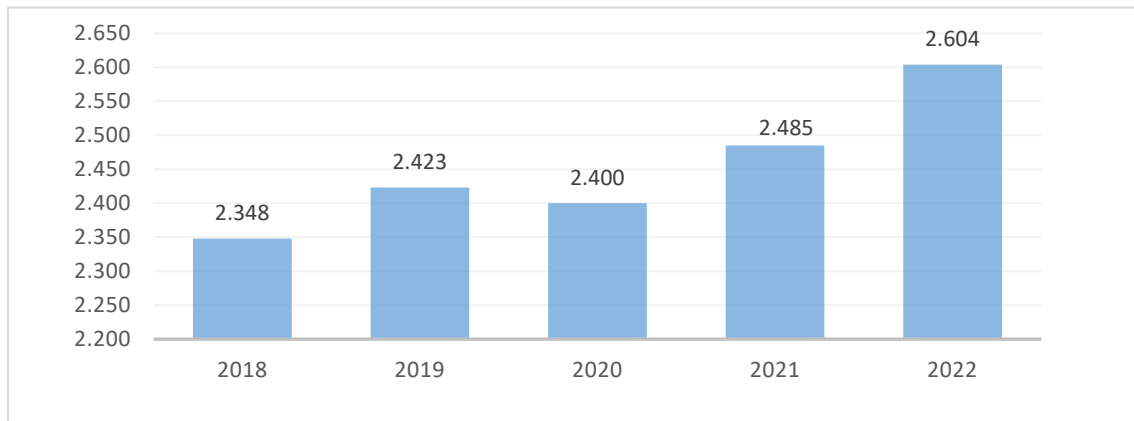
Europese octrooien

Grafiek 4. Totaal van Europese octrooiaanvragen ingediend bij het EPO

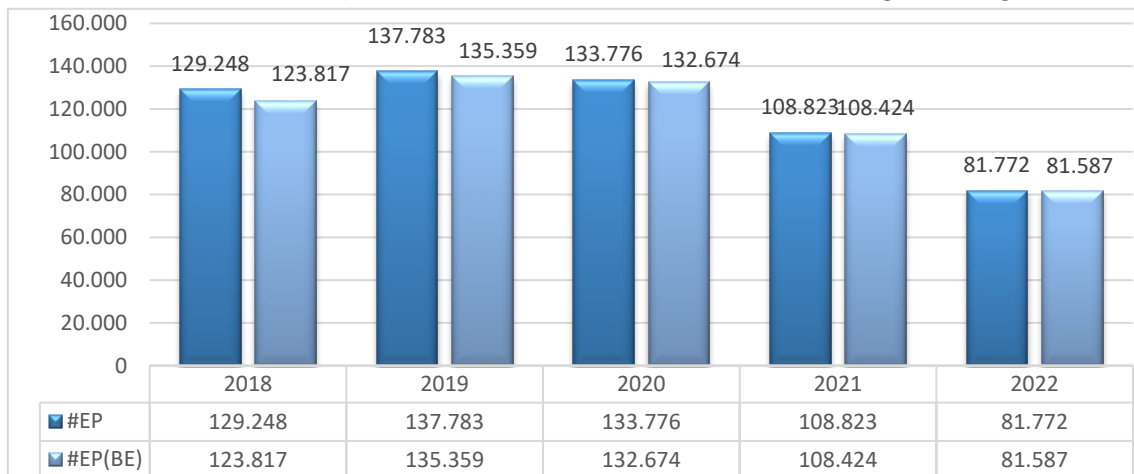
Bron: EPO Patent Index 2022 (release: 28.03.2023).

Grafiek 5. Europese octrooiaanvragen met aanduiding van België, ingediend door Belgische aanvragers bij het EPO

Bron: EPO Patent Index 2022 (release: 28.03.2023).

Grafiek 6. Verleende Europese octrooien (al dan niet) met aanduiding van België

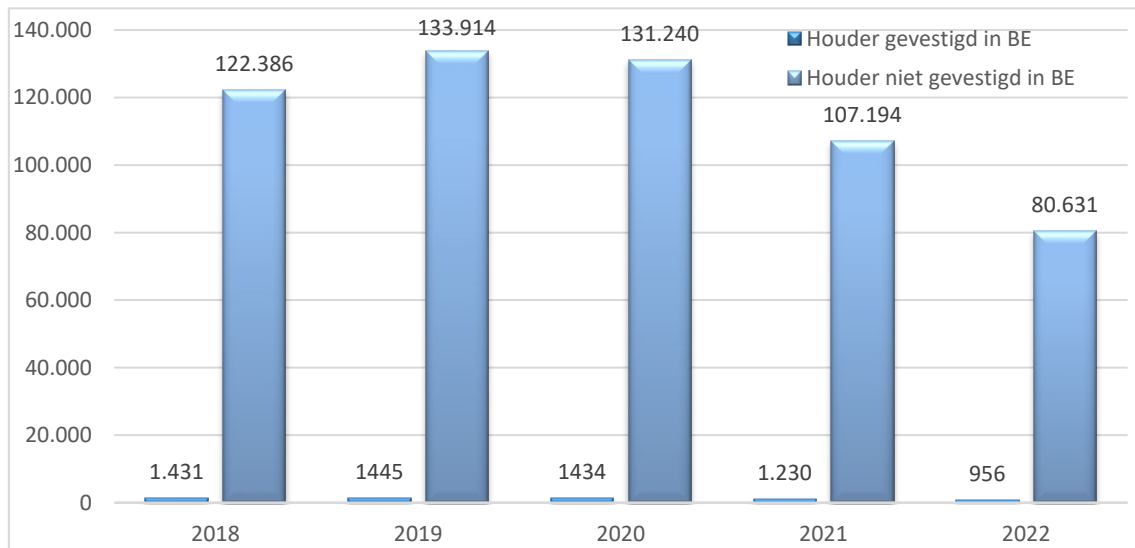
Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

Het aantal Europese octrooien verleend door het Europees Octrooibureau (EPO) kende tussen 2021 en 2022 een daling van bijna 25 %.

Tussen 2020 en 2021 werd al een fikse daling van 19 % vastgesteld van het aantal Europese octrooien dat het EPO verleende. Die tendens werd vorig jaar voortgezet.

Het aantal verleende Europese octrooien met aanduiding van België blijft tegenover de verleende Europese octrooien zonder aanduiding van België verhoudingsgewijs toenemen en bedraagt voor 2022 een recordhoogte van 99,8 %.

Grafiek 7. Herkomst houders Europese octrooien (BE en niet-BE)

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

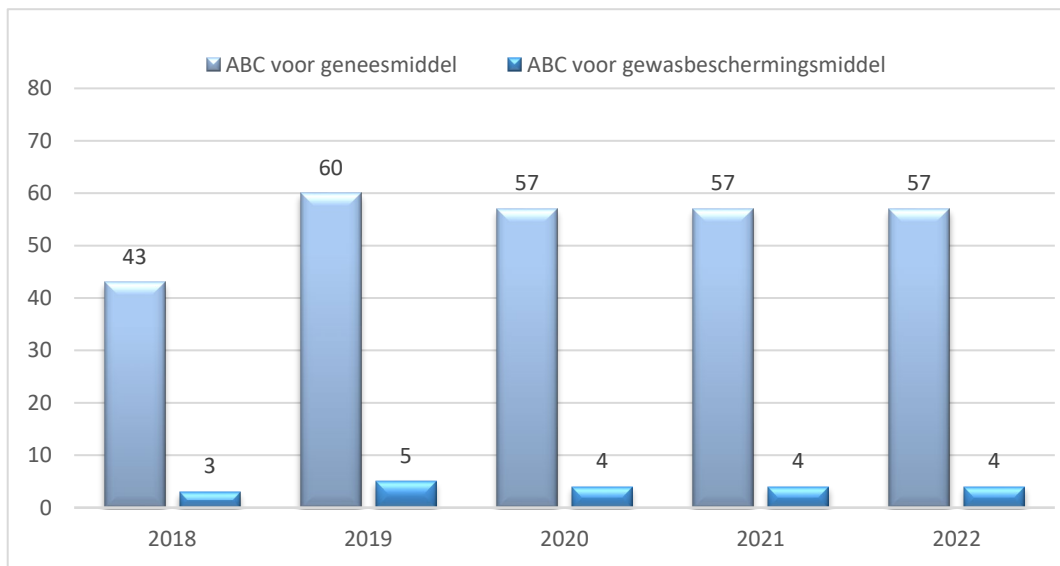
In meer dan 99 % van de Europese octrooien (EP) met aanduiding van België verleend in 2022, is de octrooihouder gevestigd in het buitenland. De tendens van de voorbije jaren werd bevestigd.

2.1.3. Start van Provisional Application of the Agreement on a Unified Patent Court op 19 januari 2022 voor UPP-UPC

Op 19 januari 2022 ging een laatste voorbereidende fase voor de inwerkingstelling van het Eengemaakt Octrooigerecht (UPC) van start. Sindsdien wordt de internationale overeenkomst die in de oprichting ervan voorziet, voorlopig toegepast. Het stelt het UPC in staat de laatste maatregelen te treffen om klaar te zijn voor de lancering van het nieuwe eenheidsoctrooisysteem. Beide (het eenheidsoctrooi en de UPC) vormen immers een pakket en treden op hetzelfde moment in werking. Aan de ene kant biedt het eenheidsoctrooi een bijkomende mogelijkheid om Europese octrooien automatisch te laten gelden met dezelfde rechtsgevolgen, met eengemaakte procedures en lagere jaartaksen in (op termijn) bijna alle lidstaten van de Europese Unie. Aan de andere kant zorgt het UPC voor een centralisering en harmonisering van de geschillenbeslechting voor Europese en eenheidsoctrooien, ten bate van de rechtszekerheid en de efficiëntie. Met de benoeming van de rechters van het UPC in oktober 2022 en het op punt stellen van de interne werking, wordt de langverwachte start van het hervormde Europese octrooisysteem momenteel voorzien op 1 juni 2023. Zeventien EU-lidstaten, waaronder België, nemen in de beginfase deel.

2.1.4. Aanvullende beschermingscertificaten (ABC)

Grafiek 8. Aanvragen van een Belgisch aanvullend beschermingscertificaat (ABC)

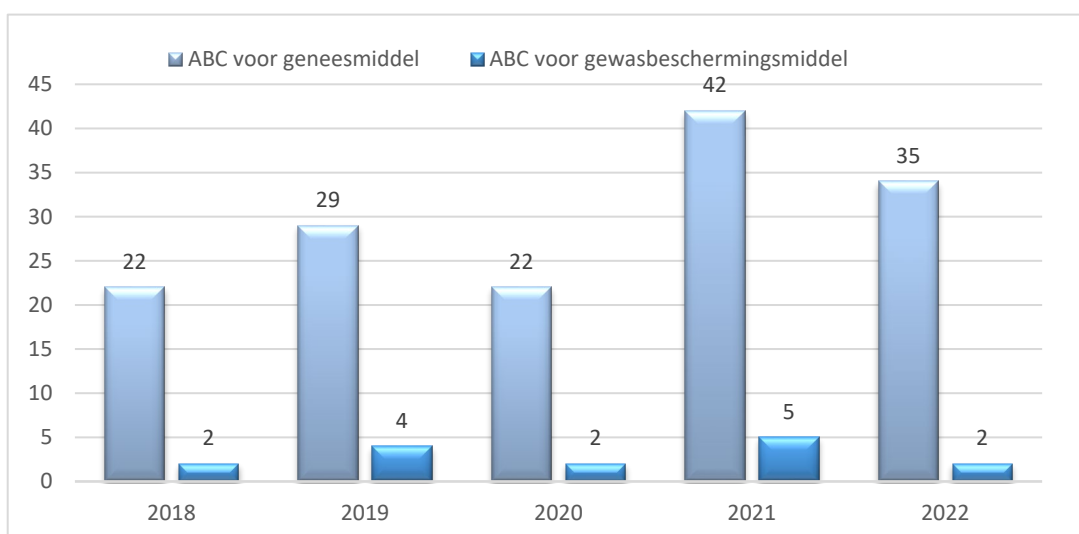

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

In 2022 werden exact evenveel aanvragen voor aanvullende beschermingscertificaten (ABC) ingediend als in 2021. Ook de verhouding tussen het aantal ABC-aanvragen voor geneesmiddelen en de ABC-aanvragen voor gewasbeschermingsmiddelen is identiek aan het voorgaande jaar.

Het aantal ABC-aanvragen schommelde de voorbije jaren rond een gemiddelde van 60 per jaar. In 2022 had 90 % van het aantal ABC-aanvragen betrekking op een geneesmiddel (93 %), tegenover slechts 7 % voor een gewasbeschermingsmiddel. Die verhouding tussen het aantal ABC-aanvragen voor een geneesmiddel en de ABC-aanvragen voor een gewasbeschermingsmiddel blijft nagenoeg constant tussen 2015 (het eerste jaar waarvoor dergelijke statistieken beschikbaar zijn) en 2022.

Grafiek 9. Verleende Belgische aanvullende beschermingscertificaten (ABC)

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

Bij grafiek 9 moet worden gepreciseerd dat Belgische ABC-aanvragen bij de Dienst voor de Intellectuele Eigendom in de eerste plaats behandeld worden volgens de datum van het verstrijken van het overeenkomstig basisoctrooi voor het werkzaam bestanddeel van het geneesmiddel of het

gewasbeschermingsmiddel waarvan ze de beschermingsduur verlengen, en dus niet meteen volgens hun indieningsdatum. Daardoor houdt het aantal verleningen van een kwekerscertificaat in een bepaalde periode niet altijd gelijke tred met het aantal aanvragen voor een kwekerscertificaat dat werd ingediend in een bepaalde periode uit het verleden.

Tabel 3. Aanvragen voor verlenging van aanvullende beschermingscertificaten (ABC) voor een geneesmiddel voor pediatrisch gebruik

Jaar	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal aanvragen voor pediatrische verlengingen	6	10	14	8	19

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

Tabel 4. Verleende verlengingen van aanvullende beschermingscertificaten (ABC) voor een geneesmiddel voor pediatrisch gebruik

	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal verleende verlengingen van pediatrische ABC	8	6	7	10	6

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

Het aantal aanvragen voor verlenging is in 2022 meer dan verdubbeld ten opzichte van 2021. Het aantal verleningen van pediatrische verlengingen in 2022 daalde daarentegen ten opzichte van 2021.

2.1.5. Kwekerscertificaten

Tabel 5. Aanvragen en verleningen van Belgische kwekerscertificaten

	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal aanvragen kwekerscertificaat	2	2	2	2	0

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

Tabel 5 toont dat elk jaar slechts een handvol aanvragen voor een Belgisch kwekerscertificaat wordt ingediend. Reden daarvoor is dat het overgrote deel van de (al dan niet Belgische) veredelaars die hun plantenras wensen te beschermen, meteen een communautair kwekerscertificaat aanvragen bij het Communautair Bureau voor Plantenrassen (CPVO), dat bescherming biedt in meerdere landen, waaronder België. Het is makkelijker en efficiënter om via één enkele procedure een communautaire bescherming te verkrijgen, dan om in elk land afzonderlijk de aanvraagprocedure te volgen.

In 2022 werd geen enkele aanvraag voor een Belgisch kwekerscertificaat ingediend. Het overgrote deel van de (Belgische) veredelaars vraagt direct een Europees kwekersrecht aan.

Tabel 6. Verleende Belgische kwekerscertificaten

	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal verleende Belgische kwekerscertificaten	0	4	6	1	3

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

De aanvragen voor een Belgisch kwekerscertificaat worden onderworpen aan een wetenschappelijk onderzoek dat naargelang de plantenvariëteit één of meerdere jaren in beslag kan nemen. Bijgevolg houdt het aantal verleningen van een kwekerscertificaat in een bepaalde periode niet altijd gelijke tred met het aantal aanvragen voor een kwekerscertificaat dat ingediend werd in een bepaalde periode uit het verleden.

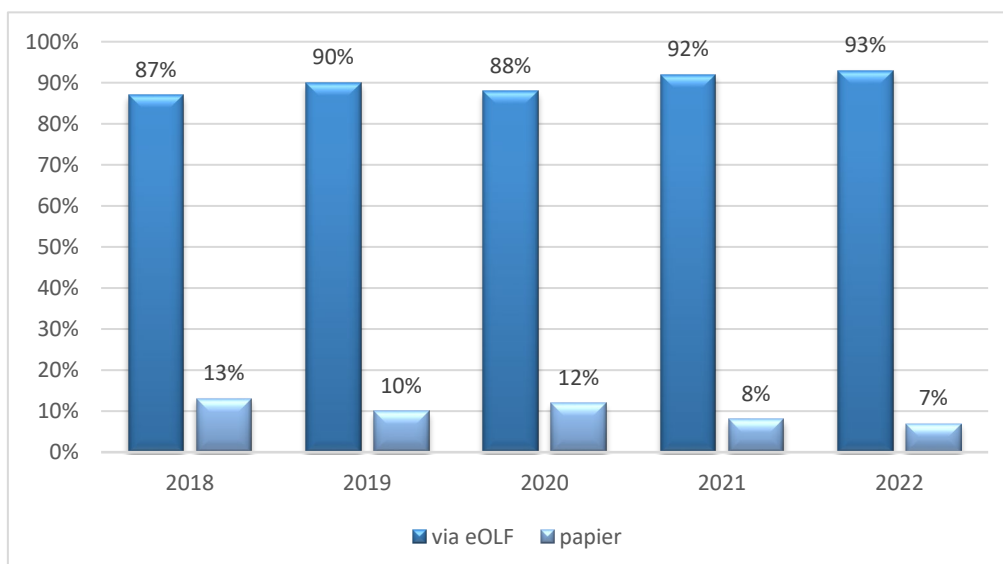
2.1.6. Wijzigingen in het juridisch kader voor industriële eigendom

De wet van 25 september 2022 houdende invoeging in boek XI van het Wetboek van economisch recht en in het Gerechtelijk Wetboek van diverse bepalingen inzake intellectuele eigendom is op 24 oktober 2022 in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt. De bepalingen in deze wet hebben betrekking op verschillende gebieden, waaronder het taalgebruik, de bescherming van persoonsgegevens, de WIPO Digital Access Service, de aanpassing van bepaalde termijnen in geval van crisis, het Instituut van octrooigemachtigden, alsmede verschillende verduidelijkingen van bestaande wetgeving. Met deze wet wordt de wetgeving leesbaarder, coherenter, meer beschermend en aantrekkelijker gemaakt voor de gebruikers van het systeem van intellectuele eigendom.

2.1.7. Elektronische online-indiening (eOLF)

Het gebruik van eOLF in 2022

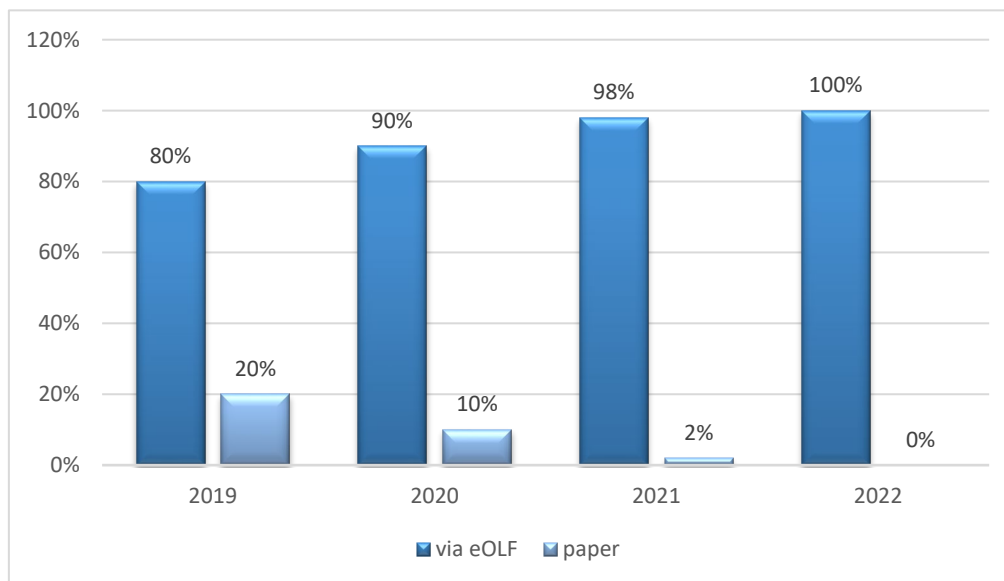
Grafiek 10. Elektronische indiening (eOLF) vs. papieren aanvragen van Belgische octrooien

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

In 2022 werd maar liefst 93 % van de Belgische octrooiaanvragen online ingediend.

Grafiek 11. Elektronische indiening (eOLF) vs. papieren aanvragen van Belgische ABC's

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

Vier jaar na de lancering van de eOLF plug-in voor de elektronische online indiening van een aanvraag voor een Belgisch aanvullend beschermingscertificaat (ABC), wordt die zonder uitzondering voor alle ABC-aanvragen gebruikt.

2.1.8. Activiteiten van de sectie “Register”

Herstelaanvragen

Wanneer een bepaalde termijn niet werd nageleefd in de procedure voor de Dienst voor de Intellectuele Eigendom, kan de octrooihouder een herstel van zijn rechten verkrijgen via een herstelprocedure. De volgende tabellen tonen de statistieken die betrekking hebben op de beslissingen die werden genomen voor de restauraties tussen 1 januari 2018 en 31 december 2022.

Tabel 7. Aanvragen tot herstel na afloop van de termijn

	2018	2019	2020	2021	2022
Aanvragen	21	21	23	46	27
Jaartaksen	20	20	22	45	21
Prioriteit	0	1	0	1	2
Andere	1	0	1	0	4

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

Tabel 8. Beslissingen na aanvraag tot herstel

	2018	2019	2020	2021	2022
Definitieve beslissingen	35	10	24	41	32
Herstel	22	7	17	31	24
Weigering	13	3	7	10	8

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

Wat betreft het resultaat van de aanvragen, wijzen de tabellen het volgende uit:

- In 2022 werden in totaal 27 herstelaanvragen ingediend, wat een daling inhoudt van bijna 50 % ten opzichte van het recordjaar 2021, dat sterk beïnvloed werd door de

coronapandemie. Het aantal ingediende aanvragen in 2022 komt overeen met het gemiddeld aantal aanvragen van voor de uitbraak van de pandemie.

- Van de 32 beslissingen die in 2022 werden genomen, werd 75 % aanvaard, wat een voortzetting is van de trend van de voorgaande jaren.
- Er wachten nog 14 aanvragen op een definitieve beslissing. Van deze 14 aanvragen werd reeds voor 5 aanvragen een intentie tot weigering gestuurd.

Aanvragen tot inschrijving in het octrooiregister

De volgende tabel rangschikt het aantal inschrijvingsaanvragen per categorie. De drie meest voorkomende soorten aanvragen betreffen wijzigingen van houder, van adres en van vertegenwoordiging (gemachtigde).

Tabel 9. Aanvragen tot inschrijving in het octrooiregister

	2018	2019	2020	2021	2022
Wijziging van houder	1001	1197	1134	1253	1168
Wijziging van adres	483	542	454	441	429
Wijziging van gemachtigde	350	433	450	428	419
Licentie	19	16	27	20	19
Inpandgeving	5	12	14	6	15
Totaal	1812	2200	2079	2119	2038

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

Let wel: eenzelfde aanvraag tot wijziging kan tientallen octrooien bevatten. Bovendien kan eenzelfde aanvraag zowel bijv. een adreswijziging, als een wijziging van gemachtigde bevatten. Het totaal aantal octrooien komt dus niet noodzakelijk overeen met het totaal aantal aanvragen.

Inschrijving in het Belgisch Register van erkende gemachtigden

Om ingeschreven te worden in het Register van erkende octrooigemachtigden, organiseert de commissie tot erkenning van de gemachtigden jaarlijks een examen octrooirecht. Slagen voor dat examen is een noodzakelijke voorwaarde om erkend te worden als gemachtigde en dus te worden ingeschreven in het Register van erkende gemachtigden.

De onderstaande tabel toont het aantal geslaagden, per jaar waarin het examen werd afgenomen.

Tabel 10. Resultaten examen gemachtigde

	2018	2019	2020	2021	2022
Geslaagde mandatarissen	8	13	13	11	5

Bron: FOD Economie (status: 31.12.2022)

Op 31 december 2022 zijn er 251 gemachtigden ingeschreven in het Belgisch Register van erkende gemachtigden. Om ervoor te zorgen dat het register de reële situatie van de actieve erkende gemachtigden weerspiegelt, werd er in de loop van 2022 een kwaliteitscontrole uitgevoerd van alle geregistreerde erkende gemachtigden. Dat zorgt ervoor dat een aantal gemachtigden die nog steeds geregistreerd staan in het register, maar mogelijk niet meer als gemachtigde werkzaam zijn, worden doorgehaald in de loop van 2023.

2.1.9. Financiën van de DIE

Octrooien & aanvullende beschermingscertificaten (ABC)

De volgende tabellen geven de ontvangsten weer van de DIE voor de begrotingsjaren 2018 tot en met 2022.

Tabel 11. Ontvangen jaartaksen: nationaal octrooi, ABC, Europees octrooi

In euro.

	2018	2019	2020	2021	2022
Jaartaksen BE (incl. ABC)	706.945,00	771.510,00	809.045,00	864.220,00	935.955,00
Jaartaksen EP	9.911.247,50	10.516.010,0	10.889.167,50	11.203.395,00	11.708.242,50
Aandeel EPO (50 % EP jaartaks)	9.557.897,50	10.138.240,0	10.455.677,5	10.810.140,00	11.336.977,50
Totaal jaartaksen	20.176.090,00	21.425.760,00	22.153.890,00	22.877.755,0	23.999.175,00

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

In vergelijking met 2021 is het totale aantal van betaalde jaarlijkse vergoedingen (voor een Belgisch octrooi en een Europees octrooi gevalideerd in België) in 2022 gestegen met 4,09 % en in vergelijking met 2020 is dit aantal gestegen met 8,20 %.

Ontvangen proceduretaksen (nationaal octrooi)

Tabel 12. Ontvangen proceduretaksen (nationaal octrooi)

In euro.

	2018	2019	2020	2021	2022
Indieningstaks	66.350,00	70.425,00	72.475,00	70.550,00	70.550,00
Voorrangstaks	1.050,00	650,00	250,00	150,00	350,00
Onderzoekstaks	323.700,00	306.594,00	330.300,00	325.200,00	357.300,00
Speciale taks (regularisatie + rectificatie)	4.974,00	3.326,00	8.395,00	6.475,00	4.860,00
Totaal proceduretaksen	396.074,00	380.995,00	411.420,00	402.375,00	439.560,00

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

In 2022 zien we een stijging van de opbrengsten uit proceduretaksen, mede door de toename van het aantal bestelde onderzoeksrapporten.

Tabel 13. Totaal ontvangsten DIE

In euro.

	2018	2019	2020	2021	2022
Totale ontvangsten	20.581.988,00	21.806.755,00	22.565.310,00	23.280.130,00	24.438.735,00

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

In de periode van 2018 tot 2022 zien we een omzetstijging van bijna 4 miljoen euro, voornamelijk door een aanzienlijke stijging van het aantal betaald jaartaksen voor BE en EP van jaar tot jaar.

Kwekersrechten

De volgende tabel toont ons de statistieken van de ontvangsten voor de begrotingsjaren 2018 tot 2022. We zien een relatieve daling van de inkomsten van 2018 tot 2022. Die daling kan worden toegeschreven aan het feit dat de Europese bescherming aantrekkelijker is dan de nationale.

Tabel 14. Ontvangsten uit kwekersrechten

In euro.

	2018	2019	2020	2021	2022
Jaartaksen, indieningstaksen en voorrangstaksen	11.954,00	9.914,00	9.320,00	7.979,00	8.079,00

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

MyPage

MyPage is een onlinedienst die een beveiligde elektronische toegang aanbiedt tot de octrooi- en ABC-dossiers in het Benelux Patent Platform (BPP).

Om toegang te krijgen tot MyPage is een smartcard nodig van het Europees Octrooibureau en de bijbehorende pincode. MyPage heeft twee functies: "Payer" en "Portfolio".

1. Met de functie "Payer" (toegang voor betalers), die beschikbaar is voor de octrooigemachtigden, vertegenwoordigers en de betaalagentschappen die een lopende rekening hebben bij de DIE, is het mogelijk om:
 - de status en de jaartaksen op te volgen van de octrooien en octrooiaanvragen waarvoor ze optreden;
 - betaalopdrachten uit te voeren voor hun octrooien;
 - betaalopdrachten uit te voeren voor octrooien, voor rekening van de aanvrager- of houder (eigenaar) van octrooien;
 - de stand van hun lopende rekening te raadplegen.
2. Met de Portfolio-functie kunnen gemachtigden en groepen van gemachtigden de gegevens opvragen over hun octrooiportefeuille, alsook de correspondentie en documentatie vervat in de octrooidossiers die ze beheren.

Aantal MyPage "Payer" toegangen:

Het aantal toegangen tot de MyPage Payer-functie neemt constant toe, zoals weergegeven in tabel 15.

Tabel 15. Aantal toegangen tot de Payer-functie

	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal toegangen tot de Payer-functie	50	77	96	107	113

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

Aantal betaalopdrachten via MyPage:

Het aantal uitgevoerde betalingsopdrachten via MyPage is niet alleen verdrievoudigd tussen 2018 en 2022, maar op 31.12.2022 stelden we vast dat de helft van de financiële transacties werden uitgevoerd via MyPage. Dit toont de grote interesse in de MyPage-tool bij de gebruikers. Sinds 2018 is die interesse gekoppeld aan meerdere ontwikkelingen van de tool om die zo operationeel mogelijk te maken voor de gebruiker.

Tabel 16. Aantal betaalopdrachten

Aantal betaalopdrachten	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
MyPage	903	20,85	2.347	44,09	2.657	49,81	2.721	50,49	2.863	54,69
Totaal	4.329		5.323		5.334		5.389		5.235	

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

Aantal "portfolio" toegangen:

De Portfolio-functie is beschikbaar sinds 19.10.2020. Op 31.12.2022 werden er 39 Portfolio-toegangen verleend door de DIE.

Tabel 17. Totaal aantal toegangen tot de Portfolio-functie

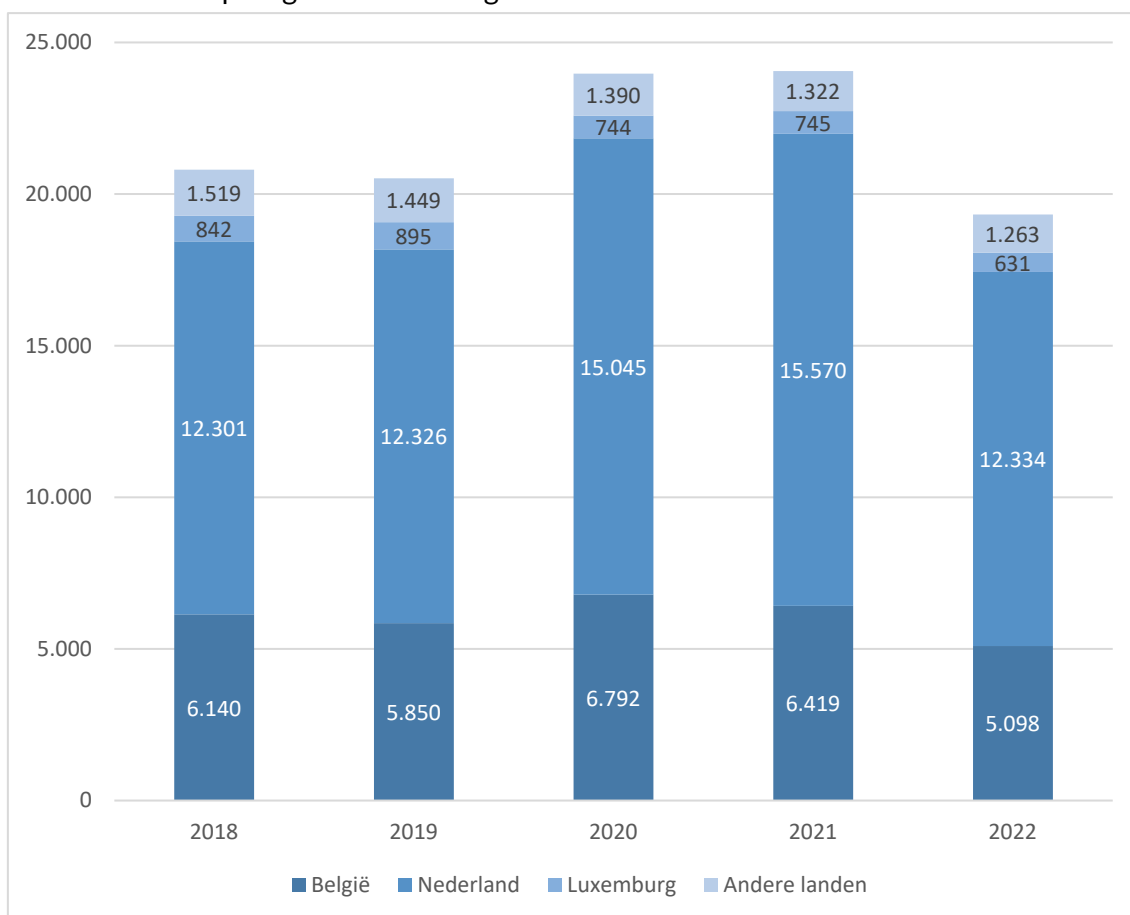
	2020	2021	2022
Totaal aantal toegangen tot de Portfolio-functie	15	26	39

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2022).

2.2. Rechten op merken, tekeningen en modellen

2.2.1. Oorsprong van de aanvragen van Benelux-merken

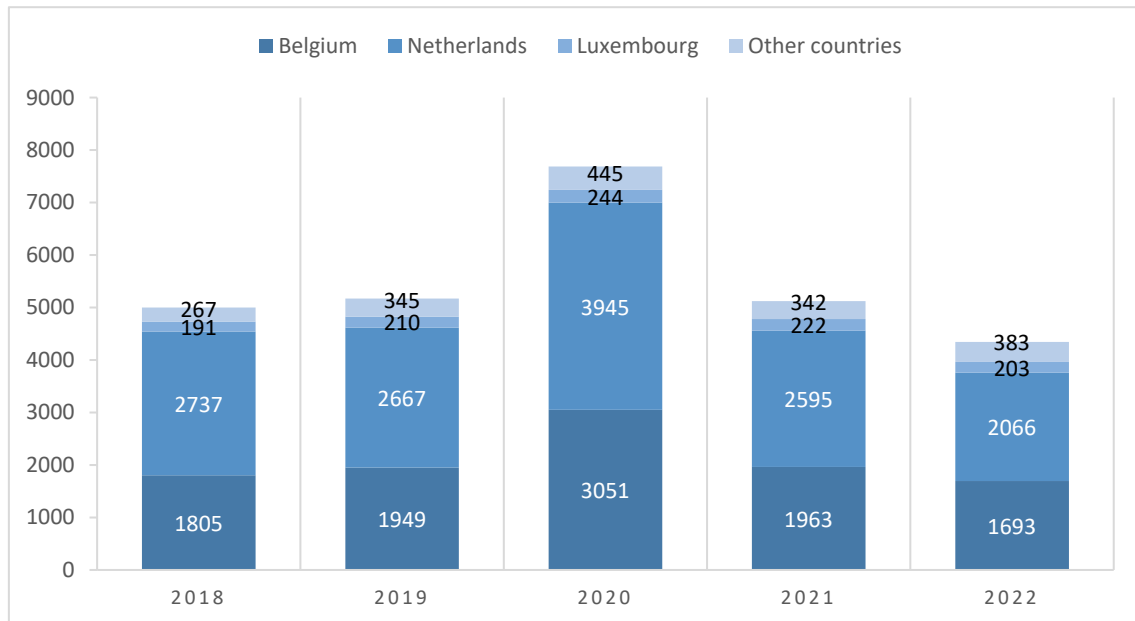
Grafiek 12. Oorsprong van de aanvragen van Benelux-merken

Bron: Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BOIP).

2.2.2. Elektronische i-Depots per land van aanvraag

Grafiek 13. Elektronische i-Depots per land van aanvraag

Bron: Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BOIP).

De meest recente cijfers over aanvragen voor merken, tekeningen en modellen en i-Depots vindt u terug op [de website van het BOIP](#).

2.3. Auteursrecht en naburige rechten

Ook binnen het domein van het auteursrecht werden in 2022 aanzienlijk veel veranderingen doorgevoerd op nationaal vlak. Die worden hierna beschreven.

2.3.1. Omzetting van de Europese richtlijnen

Richtlijn Auteursrecht in de digitale eengemaakte markt

In 2019 werd de richtlijn inzake auteursrechten in de digitale eengemaakte markt goedgekeurd. Die richtlijn omvat een ingrijpende hervorming van het auteursrecht om het aan te passen aan de digitale wereld. De richtlijn omvat onder meer:

- vier nieuwe uitzonderingen in (o.a. voor tekst- en datamining);
- een regeling voor content die niet (meer) in de handel beschikbaar is;
- een nieuw naburig recht voor persuitgevers en nieuwe reglementering voor bepaalde onlineplatforms;
- nieuwe regels om auteurs en uitvoerende kunstenaars een billijke vergoeding te waarborgen in exploitatieovereenkomsten.

De werkzaamheden ter omzetting van die richtlijn zijn in 2019 van start gegaan. Na consultaties van de betrokken milieus en besprekingen op regeringsniveau werd de omzettingswet in 2022 goedgekeurd door het Federaal Parlement. De wet van 17 juni 2022 werd op 1 augustus 2022 gepubliceerd in het Belgische Staatsblad.

Omzetting van richtlijn “Kabel en satelliet” 2

In 2022 werd de richtlijn (EU) 2019/789 omgezet, die in 2019 werd aangenomen en betrekking heeft op de audiovisuele sector in het Belgische recht. Ter herinnering, die richtlijn voorziet in nieuwe regels voor de ondersteunende onlinediensten van omroeporganisaties, de doorgifte en de mededeling aan het publiek via directe injectie en ze vormt een aanvulling op de vorige richtlijn 93/83/EEG van 1993.

Het parlementaire proces vond plaats begin 2022. De Commissie Economie van de Kamer heeft de tekst aangenomen in eerste lezing op 9 februari 2022 en in tweede lezing op 16 maart 2022. De plenaire vergadering van de Kamer heeft daarnaast op 31 maart 2022 ook de tekst aangenomen. De wet is op 21 april 2022 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd en is op 1 mei 2022 in werking getreden.

2.3.2. Nieuwe tarieven privékopie

Op 1 april 2022 is een nieuw koninklijk besluit van 1 februari 2022 in werking getreden over de vergoeding voor het kopiëren voor eigen gebruik. Dat besluit brengt wijzigingen aan in de tarifiering van de vergoeding en in de lijst van apparaten en dragers waarop de vergoeding wordt geïnd. Er wordt nu rekening gehouden met nieuwe technologieën en het consumentengedrag, die zijn geëvolueerd sinds 2013, de datum van het vorige besluit.

De lijst van apparaten en dragers waarvoor een vergoeding wordt geïnd, werd aangevuld met consumentenprinters, multifunctionele consumentenprinters (bijv. met een scanfunctie), consumentencomputers en e-readers, die kennelijk worden gebruikt voor privéreproducties. Analoge dragers zoals audiocassettes, geluidsbanden en videocassettes vallen daarentegen niet langer onder het nieuwe koninklijk besluit, omdat ze nog nauwelijks voor het maken van privékopieën worden gebruikt.

De tarieven werden bepaald na overleg met de vertegenwoordigers van de consumenten, rechthebbenden en de industrie, die de apparaten en dragers waarop de vergoedingen voor kopiëren voor privégebruik van toepassing zijn, op de markt brengt.

2.4. Onderwerpen die IE in het geheel betreffen

2.4.1. Praktische gids voor kmo's om via intellectuele-eigendomsrechten toegang te krijgen tot financiering

De “Praktische gids voor kmo's om via intellectuele-eigendomsrechten toegang te krijgen tot financiering” werd ontwikkeld door de FOD Economie. Het doel: de toegang van kmo's tot financieringsmogelijkheden vergemakkelijken via een beter begrip van de verschillende instrumenten om IE-activa te gebruiken, bijv. als onderpand.

De gids, die in het Engels werd opgesteld, biedt een overzicht van de verschillende benaderingen om via intellectuele eigendomsrechten toegang te krijgen tot financiering.

De gids bevat ook een reeks aanbevelingen over hoe kleine en middelgrote ondernemingen hun IE-activa kunnen inzetten om toegang te krijgen tot een gepaste financiering.

Daarnaast biedt een algemeen overzicht niet alleen een samenvatting van de gids, maar ook een toolbox met praktische informatie voor Belgische kmo's om het beheer van hun strategie voor intellectuele eigendom te verbeteren. Dat overzicht is beschikbaar in het Nederlands, het Frans en het Engels.

Op 29 maart 2022 werd een webinar over de gids georganiseerd (zie punt 2.5.7.2 van dit verslag). De gids en het overzicht kunnen worden geraadpleegd via:

- <https://economie.fgov.be/nl/themas/intellectuele-eigendom/innovatie-en-intellectuele/praktische-gids-voor-kmos-om>
- <https://economie.fgov.be/nl/publicaties/praktische-gids-voor-kmos-om>

2.4.2. Econometrische analyse van het gebruik van systemen voor de bescherming van intellectuele eigendom in België

In opdracht van het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BOIP) en de FOD Economie onderzochten de Katholieke Universiteit Leuven en onderzoeksbureau IDEA Consult de kenmerken van ondernemingen die een bescherming van hun intellectuele eigendom aanvragen.

In deze studie werden de octrooien, merken, modellen en tekeningen en het kwekersrecht van 15.193 Belgische ondernemingen onderzocht voor de periode 2010-2019. Samen hebben ze 82.190 intellectuele-eigendomsrechten (IER) geregistreerd, met een gemiddelde van 5,4 per onderneming. Die kenmerken van bedrijven met IER werden vervolgens vergeleken met 47.4315 bedrijven zonder IER. Zowel de gemiddelde als de samengestelde groei, maar ook de productiviteit van de bedrijven werden onderzocht.

Uit de studie is gebleken dat de ondernemingen, die IER-aanvragen, worden gekenmerkt door:

1. leeftijd: hoe hoger de leeftijd van de onderneming, hoe groter het aantal en het bereik (verschillende soorten) van IER;
2. omvang: kmo's hebben gemiddeld genomen minder IER (90 % van de kmo's met 1 IER);
3. productiviteit: meer IER komt overeen met een hogere productiviteit;
4. activiteit: meer IER voor bedrijven uit de groot- en detailhandel;

Daarnaast hebben ondernemingen met IER een hogere groei in tewerkstelling en een hogere productiviteit (bruto toegevoegde waarde per werknemer binnen een bedrijf). De samengestelde groeivoet van bedrijven met IER is 2,5 % hoger dan bij de controlebedrijven zonder IER. Bij kmo's bedraagt dat 0,4 %.

Gemiddeld gezien is er een hogere productiviteit bij bedrijven met IER, al zijn er wel verschillen afhankelijk van bijv. de grootte en soort van IE-rechten.

Meer informatie via:

- <https://economie.fgov.be/nl/themas/intellectuele-eigendom/innovatie-en-intellectuele/econometrische-analyse-van-het>
- <https://economie.fgov.be/nl/publicaties/econometrische-analyse-van-het>

Op 26 april 2022 werd een (hybride) seminar over deze studie gehouden, de dag van de bekendmaking ervan (zie punt 2.5.7.2 van dit verslag).

2.4.3. Leidraad voor de alternatieve beslechting van geschillen over intellectuele rechten

In opdracht van de FOD Economie werd een studie uitgevoerd inzake alternatieve geschillenbeslechting en intellectuele eigendom. In dit kader werd een "Leidraad voor de alternatieve beslechting van geschillen over intellectuele rechten" opgesteld. Niet alleen de klassieke intellectuele rechten, zoals bijvoorbeeld het merkenrecht en het octrooirecht komen aan bod, maar ook aanverwante rechten, zoals de handelsnaam en de vennootschapsnaam.

Die leidraad is gericht op iedereen die meer te weten wil komen over alternatieve geschillenbeslechting en intellectuele eigendom. Enige voorkennis van intellectuele eigendom is echter wel vereist. De gids is zowel gericht op ondernemingen, als op consumenten.

2.4.4. Actualisering praktische gids voor contractuele clausules over intellectueel eigendomsrecht

In 2020 werd een "Praktische gids voor contractuele clausules over intellectueel eigendomsrecht" ontwikkeld door de FOD Economie, om de doelgroepen (ondernemingen, bedrijfsfederaties, universiteiten, onderzoekscentra, gemachtigden in industriële eigendom, advocaten, openbare

instellingen die belast zijn met de bevordering van innovatie, bedrijfsjuristen, Patlib-centra, collectieve beheersvennootschappen, enz.) te informeren over de bepalingen met betrekking tot contracten over intellectuele eigendom, evenals om hun kennis van, en dus hun positie, te versterken bij de contractuele onderhandelingen, maar ook bij het opstellen, de uitvoering en de beëindiging van contracten.

De gids behandelt een waaier aan situaties (precontractuele fase, overdracht van rechten, licenties, creaties op bestelling, creaties in het kader van een arbeidsovereenkomst, enz.), om het publiek zo volledig en nauwkeurig mogelijk te informeren over de mogelijkheden die de partijen hebben om de intellectuele eigendomsrechten, die tijdens de uitvoering van het contract ontstaan of worden uitgevoerd, te definiëren of te delen. De gids bevat een beschrijving van de toepasselijke wettelijke bepalingen en de aanbevolen formaliteiten. Hij bevat ook voorbeelden van standaardclausules en checklists met nuttige of noodzakelijke elementen, die in dergelijke contracten moeten worden opgenomen. Tot slot biedt de gids ook een overzicht van instellingen, organisaties en diensten, die kunnen helpen bij het opstellen van, onderhandelen over of toezicht houden op intellectuele eigendomscontracten.

In 2022 werd, in samenwerking met het advocatenkantoor Altius, gewerkt aan een actualisering van die gids.

2.5. Acties rond communicatie en sensibilisering

2.5.1. Overlegvergadering met de octrooigemachtigden over de toepassing van het Belgische octrooirecht

Jaarlijks nodigt de DIE de Belgische octrooigemachtigden uit om deel te nemen aan een overlegvergadering over de toepassing van het Belgische octrooirecht.

Voor het eerst sinds 2019 werd de conferentie georganiseerd in de gebouwen van de FOD Economie op 6 december 2022, met de steun van de directie Communicatie van de FOD Economie. Er waren ongeveer 70 deelnemers.

De belangrijkste onderwerpen die tijdens dat overleg werden besproken, waren:

- regelgeving betreffende de berekening van termijnen;
- update over de verschillende wijzen van handtekening aanvaard door de DIE;
- uitvoering van de hervorming van het beroep van octrooigemachtigde;
- nieuwigheden over taalgebruik.

De vergadering bood ook de mogelijkheid tot een presentatie van het Instituut van Octrooigemachtigden en de nieuwe vereniging voor IP-administratief personeel in België, BELAIPA genaamd.

2.5.2. Synergie met onze partners (gewesten, BOIP, EPO, EUIPO)

Inventaris van instellingen die actief betrokken zijn bij de bevordering van innovatie door middel van intellectuele eigendom.

De promotie van innovatie is een sleutelfactor voor het concurrentievermogen van de Europese economie. Aangezien intellectuele eigendom een van de belangrijkste instrumenten is om innovatie te bevorderen en te versterken, is het van belang dat ondernemingen, en met name kmo's, universiteiten, onderzoekscentra, beroepsbeoefenaren op het gebied van intellectuele eigendom en bedrijfsfederaties worden geïnformeerd over de instrumenten voor het bevorderen van innovatie door middel van intellectuele eigendom.

Daartoe is in 2020 met de hulp van onze regionale partners (VLAIO, HUB, Innoviris, SPW-EER en Sowalfin) een inventaris opgemaakt van instellingen die verantwoordelijk zijn voor de bevordering van innovatie door middel van intellectuele eigendom.

Alle instellingen zijn opnieuw benaderd met het verzoek hun gegevens in 2022 bij te werken.

Meer info : <https://economie.fgov.be/nl/themas/intellectuele-eigendom/innovatie-en-intellectuele/instellingen-die-actief>

Create-Protect-Benefit platform

Het project Create-Protect-Benefit dat uit een digitaal platform bestaat, is verder geëvolueerd in 2022, met een aantal wegwijzers, video's en actuele verhalen. Het platform werd op 26 april voorgesteld tijdens een conferentie in Brussel. De DIE heeft het voorzitterschap van het BOIP overgenomen van juli tot december 2022. Voor 2023 wordt de communicatie van het platform een belangrijk doel. De gebruikers van het platform zullen worden ondervraagd of het voldoet aan de verwachtingen en wat er verbeterd kan worden.

Surf voor meer info naar: <https://www.create-protect-benefit.com/be-fr/>

Econometrische analyse van het gebruik van systemen voor de bescherming van intellectuele eigendom in België

In 2022 werd de econometrische studie afgerond en gepresenteerd op 26 april tijdens een conferentie in Brussel.

De studie wees uit dat dat bedrijven met intellectuele-eigendomsrechten (IER) een hogere werkgelegenheidsgroei en productiviteit (bruto toegevoegde waarde per werknemer) hebben. In samenwerking met het BOIP wordt in 2023 een gezamenlijke campagne gelanceerd om het belang van IER in bepaalde sectoren onder de aandacht te brengen.

De studie en de conferentie zijn beschikbaar op:

<https://economie.fgov.be/nl/themas/intellectuele-eigendom/innovatie-en-intellectuele/econometrische-analyse-van-het>

Europees octrooi met eenheidswerking en Eengemaakt Octrooigerecht

Naast de voortzetting van de in 2022 ondertekende en voor 3 jaar geldende samenwerkingsovereenkomst met het EPO was de belangrijkste synergie de organisatie van de conferentie over het eenheidsoctrooi en de eengemaakte octrooirechtspraak, die op 17 november 2022 in Brussel plaatsvond (in hybride vorm).

Die internationale conferentie was een waar succes, niet alleen wat betreft de deelname, maar ook wat betreft de kwaliteit van de sprekers.

Meer details over die conferentie staan in punt 2.5.2.7. van dit verslag.

Deelname aan het programma SME FUND van het EUIPO

Sinds de lancering van het subsidieprogramma SME Fund door het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie (EUIPO) in 2021, kunnen Europese kmo's een terugbetaling aanvragen van 90 % van de kosten van een prediagnostische dienst voor intellectuele eigendom (IP Scan) en/of een procentuele terugbetaling van de taksen voor de indiening van merken, modellen en octrooien.

Vanuit de DIE wordt actief meegewerkt aan dit programma, zowel op vlak van communicatie en promotie, administratie, als ondersteuning en sensibilisering. De kmo's die een aanvraag hebben ingediend, worden proactief door de dienst Informatie gecontacteerd en begeleid bij het zoeken naar een expert die een IP Scan kan uitvoeren en wiens profiel aansluit bij dat van de kmo. Daarvoor wordt beroep gedaan op de experts van meerdere Patlib-centra, die aan de hand van een interview gaan peilen naar de noden en mogelijkheden van de kmo op vlak van intellectuele

eigendom, om vervolgens een rapport met adviezen op te stellen, dat ten slotte door de dienst Informatie aan een kwaliteitscontrole wordt onderworpen.

Onderstaande tabel biedt een overzicht van het aantal aanvragen t.o.v. het aantal effectief uitgevoerde IP Scans per jaar door en voor Belgische kmo's.

IP Scan	2021	2022
totaal aanvragen	37	58
totaal uitgevoerde IP Scans	5	11

De groei in het aantal aanvragen en uitgevoerde IP-scans moet worden genuanceerd, aangezien de DIE pas in mei 2021 in het project stapte, vijf maanden na de lancering. Los daarvan is het succes van het project te wijten aan de actieve promotie die via diverse kanalen wordt gevoerd, met de steun van de regiopartners en Patlib-centra.

2.5.3. Octrooionderzoeken

Epoque is een platform van octrooidatabanken van het EPO dat medewerkers van de DIE gebruiken voor octrooionderzoeken voorafgaand aan de indiening (buiten de verleningsprocedure). Dergelijke octrooiopzoeken zijn een efficiënte manier om te onderzoeken of een bepaalde uitvinding nieuw is, of reeds tot de "stand van de techniek" (prior art) behoort. Het platform biedt het voordeel dat er complexe onderzoeksstrategieën worden opgebouwd, die op geregelde tijdstippen opnieuw kunnen worden opgevraagd, om zo de resultaten te actualiseren. Verder is het mogelijk om op een snelle manier gegevens tussen de verschillende databanken te vergelijken en op te slaan, maar ook om dubbele resultaten te vermijden. Daarnaast kunnen de tekeningen op een snelle manier worden geanalyseerd in de viewer-functie. Dat biedt het voordeel ten opzichte van de vrije databanken om op een snelle en professionele manier octrooiopzoeken uit te voeren en de opdrachtgevers daarover te informeren.

Aangezien het gebruik van de octrooidatabanken niet altijd voor de hand ligt en niet voor iedereen toegankelijk is, biedt de DIE de mogelijkheid om via zijn diensten een octrooionderzoek uit te voeren. Die online Epoque-onderzoeken worden in alle discretie door het team van de dienst Informatie zelf uitgevoerd. De resultaten worden gebundeld in de vorm van bibliografische informatie over de gevonden octrooi(aanvragen). De onderzoeken zijn louter informeel en gebeuren buiten de verleningsprocedure, op verzoek van de aanvrager (voornamelijk gemachtigden). De resultaten daarvan zijn louter informatief voor de aanvrager en hebben geen bindende waarde.

Het aantal verrichte opzoeken bedraagt:

- 190 opzoeken in 2018
- 220 opzoeken in 2019
- 174 opzoeken in 2020
- 214 opzoeken in 2021
- 139 opzoeken in 2022

We zien voor 2022 opnieuw een daling van het aantal octrooiopzoeken ten opzichte van 2021. Dit is mogelijk gedeeltelijk te wijten aan de opleidingen Espacenet, die ervoor zorgen dat zowel de mandatarissen, als de bedrijven en de onderzoeksinstituten actief van deze octrooidatabank gebruikmaken. Dit verklaart natuurlijk niet de verdere stappen die de gebruikers moeten nemen als ze geen resultaten vinden. We stellen echter vast dat het belangrijk is wie de contactpersoon is bij de gebruikers, want de verandering van een contactpersoon bij een organisatie, kan een volledige omslag betekenen van hun strategische benadering.

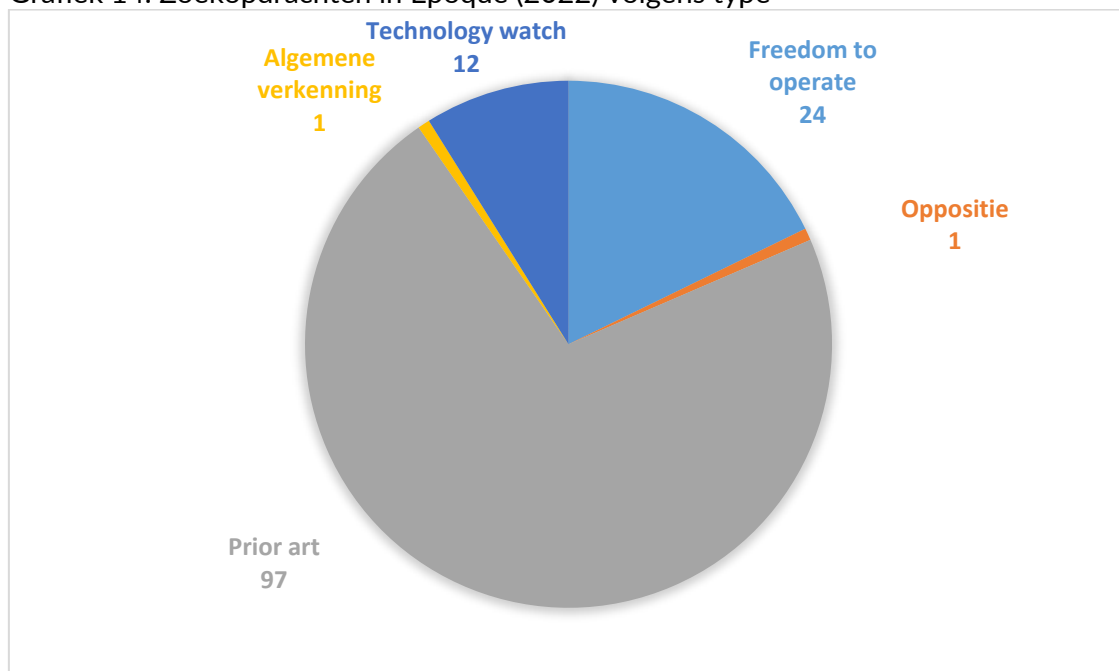
In 2022 blijven de technische domeinen waarbinnen opzoekingen werden uitgevoerd, dezelfde als in de voorgaande jaren (wat een indicator kan zijn), namelijk:

- klasse A: menselijke levensbehoeften, zoals landbouwactiviteiten (landbouw, jacht, visserij ...);
 - voedsel; tabak
 - persoonlijke of huishoudelijke artikelen
 - gezondheid; amusement
- klasse B: diverse industriële technieken en vervoer, zoals scheiden, mengen;
 - metaalbewerking
 - drukken; boeken; sierkunst
 - transport of export; microstructuren; nanotechnologie

Grafiek 14 toont de verdeling van de Epoque-aanvragen per type onderzoek.

Het valt op dat “vrijheid-van-exploitatie”-opzoekingen (freedom to operate) steeds vaker een belangrijke plaats innemen bij de ingediende aanvragen. Die bieden de opdrachtgever de mogelijkheid om na te gaan of hij met zijn producten inbreuk kan plegen op andermans octrooi, zodat hij zoveel mogelijk risico's kan vermijden bij het op de markt brengen van zijn product. Dergelijke opzoekingen worden veelal gevraagd voor het opstellen van subsidiedossiers door de regionale entiteiten.

Grafiek 14. Zoekopdrachten in Epoque (2022) volgens type

Bron: FOD Economie.

2.5.4. Klantendiensten

Het Contactpunt van de DIE behandelt alle vragen gericht aan de DIE en verleent toegang tot alle informatie die verband houdt met intellectuele eigendom.

Voor de individuele vragen die in de loop van het jaar werden behandeld, wordt het DIE-Contactpunt ondersteund door de twee juridische diensten van de DIE en door het Contact Center van de FOD Economie, dat het eerstelijnscontactpunt is van onze FOD.

Tabel 18 geeft het aantal vragen weer die het Contactpunt van de DIE en de twee juridische diensten van de DIE gezamenlijk hebben behandeld. U vindt er het aantal behandelde vragen (via

telefoon en e-mail), verdeeld over de verschillende domeinen van het intellectuele-eigendomsrecht.

Tabel 18. Behandelde vragen over intellectuele eigendom

BEZOEKERS VAN HET CONTACTPUNT	2018	2019	2020	2021	2022
Octrooien	148	138	45	0	21
Merken en modellen	63	49	13	0	4
i-DEPOTS	13	10	1	0	0
Auteursrechten	3	0	0	0	1
Totaal	227	197	59	0	26

TELEFONISCHE OPROEPEN	2018	2019	2020	2021	2022
Octrooien	797	761	764	555	540
Merken en modellen	448	300	383	278	203
i-DEPOTS	141	79	127	97	69
Auteursrechten	142	147	170	128	114
Totaal	1528	1287	1444	1058	926

E-MAILS	2018	2019	2020	2021	2022
Octrooien	616	434	438	512	542
Merken en modellen	190	135	180	277	155
i-DEPOTS	31	25	25	32	41
Auteursrechten	195	181	240	305	273
Totaal	1032	775	883	1126	1011

Bron: FOD Economie.

Samengevat beantwoordde de DIE in 2022 in totaal 1.963 vragen (t.o.v. 2.184 vragen in 2021). Contacten via e-mail kregen in bepaalde categorieën de voorkeur boven telefoongesprekken.

Het aantal vragen over intellectuele eigendom die de FOD behandelde, bedraagt in totaal 2.371 (met inbegrip van de individuele vragen die rechtstreeks door het Contact Center van de FOD Economie werden beantwoord). Dit houdt een daling in t.o.v. 2021, waarin 2.905 vragen werden beantwoord.

Ongeacht het communicatiekanaal (per telefoon of per e-mail), beslaan octrooigerelateerde vragen het grootste aandeel.

2.5.5. Voor eensluidend verklaarde afschriften

Een voor eensluidend verklaard afschrift van de octrooiaanvraag wordt vereist voor het inroepen van een voorrang bij een uitbreiding van de octrooibescherming naar andere landen, of binnen hetzelfde land, maar ook bij het onderhandelen voor licenties, of in geval van een juridisch dispuut. Dat document omvat een officiële kopie van de eerste octrooiaanvraag, zoals die werd ingediend.

Hieronder een overzicht van de afgeleverde voor eensluidend verklaarde afschriften van octrooiaanvragen:

- 837 kopieën in 2018
- 841 kopieën in 2019
- 698 kopieën in 2020
- 673 kopieën in 2021
- 922 kopieën in 2022

In 2020 en 2021 nam het aantal afgeleverde voor eensluidend verklaarde afschriften een flinke duik, wat kan verklaard worden door de coronapandemie.

Door de wijziging eind 2021 van het koninklijk besluit betreffende de afgifte door de Dienst voor de Intellectuele Eigendom van informatiedocumenten betreffende de industriële eigendom en met het oog op administratieve vereenvoudiging, is de afgifte van gewaarmerkte afschriften sinds 1 december 2021 kosteloos geworden.

Het aantal aanvragen is in 2022 terug op het niveau van vóór de pandemie, met een lichte stijging die misschien te wijten is aan het effect van het gratis kopiëren.

2.5.6. Evenementen

Zoals elk jaar heeft de DIE informatie- en sensibiliseringsactiviteiten georganiseerd en/of daaraan actief deelgenomen.

Tabel 19. Aantal events georganiseerd door de DIE

	2018	2019	2020	2021	2022
Sensibilisering / Informatiesessies	4	5	7	12	8
Organisatie van seminars en webinars in de FOD Economie	2	1	2	4	6
Zitdagen	15	12	11	14	15
Salon	0	1	0	0	0

Bron: FOD Economie.

Sensibilisering en opleidingen

Het doelpubliek tijdens de opleidingen en informatiesessies is doorgaans vrij divers. Onderstaand overzicht schetst een beeld van de types opleidingen die de afgelopen 5 jaar zijn georganiseerd:

- opleidingen voor studenten: sensibilisering over IER van toekomstige ondernemers; het gebruik van vrije octrooidatabanken; werken met bibliografische octrooidata
- opleidingen Espacenet “beginners” en “gevorderden” voor een ruimer publiek
- sensibilisering voor de verschillende intellectuele-eigendomsrechten voor kmo's

Webinars / seminars

Webinar ter presentatie van de “Praktische gids voor kmo's om via intellectuele-eigendomsrechten toegang te krijgen tot financiering”

Op 29 maart 2022 organiseerde de FOD Economie (DIE) in samenwerking met de UCL en het advocatenkantoor Pierstone, en met de steun van WIPO, een webinar gewijd aan de “Praktische gids voor kmo's om via intellectuele-eigendomsrechten toegang te krijgen tot financiering”.

De webinar gaf informatie over de inhoud van de gids en presenteerde de mogelijkheden voor kmo's om toegang te krijgen tot financiering via de IP-activa die zij bezitten.

Het webinar werd bijgewoond door 118 deelnemers.

De gids en bijhorend overzicht zijn toegankelijk via <https://economie.fgov.be/nl/themas/intellectuele-eigendom/innovatie-en-intellectuele/praktische-gids-voor-kmos-om>

Seminar “Belgische ondernemingen met intellectuele-eigendomsrechten: feiten, cijfers en opportuniteiten”

Op 26 april 2022 organiseerden de FOD Economie (DIE) en BOIP een seminar waarin de resultaten van de econometrische studie over het gebruik van de systemen ter bescherming van de intellectuele eigendom in België werden voorgesteld. De studie, uitgevoerd door de Katholieke Universiteit Leuven (KUL) en IDEA Consult, brengt het profiel van Belgische aanvragers van intellectuele eigendomsrechten in kaart.

Na de presentatie van de studie werden twee panels georganiseerd met enerzijds vertegenwoordigers van bedrijven (Agoria, Essenscia, Cellules brevets en VBO) en anderzijds vertegenwoordigers van regionale overheden (Innoviris, Sowalfin en VLAIO).

Het seminar werd bijgewoond door 171 deelnemers in totaal [Brussel (Residence Palace) en streaming].

Webinar “Alternatieve geschillenregeling over intellectuele eigendom (ADR)”

Op 2 juni 2022 organiseerde de FOD Economie (DIE), in samenwerking met het advocatenkantoor Pétilion, een webinar om de gids voor “Alternatieve geschillenbeslechting in intellectuele-eigendomszaken” voor te stellen aan belangstellenden.

Het hoofddoel van deze conferentie was de verschillende vormen van alternatieve geschillenbeslechting (ADR) op gebied van intellectuele eigendom te bespreken en de verschillende voordelen, zoals de snelheid van de procedure, de kosten en het minder conflictueuze karakter van de procedure, te presenteren.

De conferentie werd bijgewoond door 105 deelnemers.

De gids en het webinar zijn toegankelijk via <https://economie.fgov.be/nl/themas/intellectuele-eigendom/naleving-van-de-intellectuele/alternatieve>

Seminar over auteursrecht - Recente ontwikkelingen in de Belgische en Europese

Op 18 oktober 2022 organiseerde de FOD Economie (DIE) een seminar over ‘Auteursrecht: recente ontwikkelingen in de Belgische en Europese wetgeving’.

Doel van dit seminar was de nieuwe wettelijke bepalingen over auteursrecht en naburige rechten te bespreken en meer te weten te komen over het nationale evenwicht dat is gevonden tussen de belangen van alle betrokkenen bij de omzetting van deze richtlijnen en regels.

Sprekers uit buurlanden, vooraanstaande deskundigen en medewerkers van de administratie die zich rechtstreeks met deze kwesties bezighouden, presenteerden hun ervaringen of gedachten.

Het seminar werd bijgewoond door in totaal 230 deelnemers [Brussel (City Atrium, FOD Economie) en streaming].

Webinar Ideas Powered for Business

Op 27 oktober 2022 organiseerde de DIE, in samenwerking met het EUIPO, twee webinars (een in het Nederlands en een in het Frans) voor Belgische kmo's en startups, in het kader van het “Ideas Powered for Business”-project.

De focus lag op “samenwerking en inkomsten genereren dankzij IE-licenties”.

Een brede waaier aan experts (van onder meer het EUIPO, advocatenbureau Altius, Gevers Patents en het BOIP) brachten er presentaties over de voor- en nadelen van licenties uit intellectuele eigendomsrechten, over de praktische kant van de aanvragen en met tips hoe onderhandelingen optimaal te laten verlopen.

Het webinar werd bijgewoond door 92 deelnemers in totaal.

Conferentie “Het eenheidsoctrooistelsel: een keerpunt voor innovatie in Europa”

Op 17 november 2022 organiseerde de FOD Economie (DIE) in samenwerking met het Europees Octrooibureau, met de steun van de Europese Commissie, een “hybride” conferentie op hoog niveau over het eenheidsoctrooi en de eengemaakte octrooirechtspraak.

Aan deze conferentie in het Concert Noble complex namen niet minder dan 35 sprekers uit verschillende delen van Europa deel.

Aan de hand van een reeks presentaties en paneldiscussies, waarin de standpunten van EU-instellingen, academici, bedrijfsorganisaties, innovatieve kmo's, octrooigemachtigden en rechters werden weergegeven, bood de conferentie een overzicht van het eenheidsoctrooistelsel en het gemeenschappelijk octrooigerecht vanuit verschillende perspectieven en werden de voordelen ervan voor ondernemers en innovatieve ondernemingen geëvalueerd.

De conferentie werd bijgewoond door 250 deelnemers in persoon en meer dan 780 deelnemers via streaming.

De hele conferentie kan worden herbekeken via <https://www.youtube.com/watch?v=cLbI-Ay8Wv0>

Zitdagen

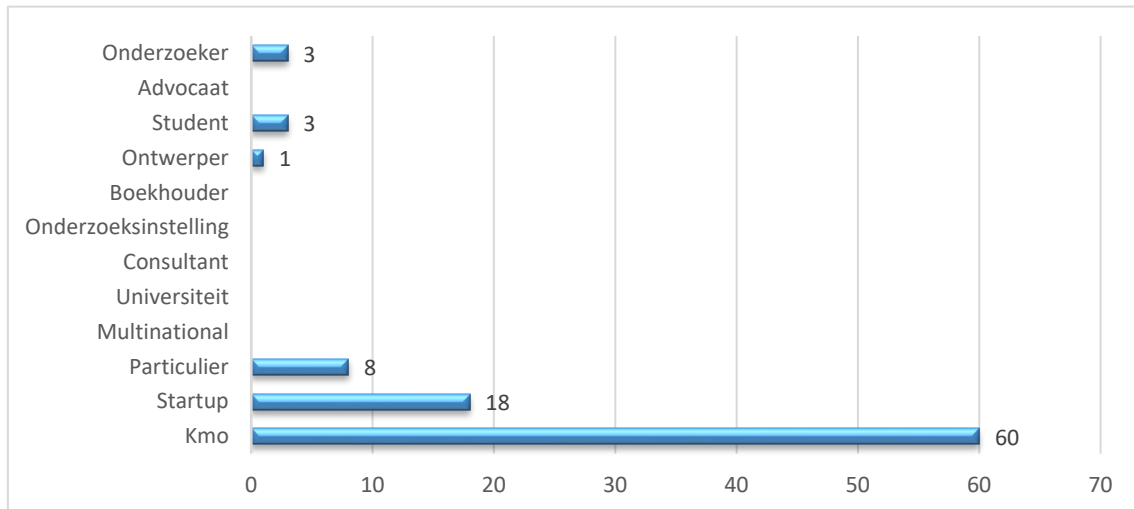
In samenwerking met regionale partners worden regelmatig IE-zitdagen georganiseerd waar deelnemers (kmo's, starters, studenten, enz.) het advies van de deskundigen van de DIE kunnen inwinnen over de bescherming van IE-rechten.

2022 betekende de hervatting van face-to-face meetings (voornamelijk in Wallonië). Wanneer de deelnemers echter de keuze kregen tussen een meeting ter plaatse en een videoconferentie (hoofdzakelijk in het noorden van het land), moet worden opgemerkt dat de deelnemers in de meeste gevallen de voorkeur gaven aan de meeting op afstand. Dit heeft ook gevolgen voor de verdeling van de bezoekers per provincie in het noorden van het land, aangezien de cliënten in het verleden de neiging hadden de consultatiedagen bij te wonen die in hun eigen provincie werden georganiseerd.

Deze vrijheid voor cliënten om deel te nemen zonder de verplichting om te reizen, heeft hoogstwaarschijnlijk een positief effect gehad op de inschrijvingen, aangezien 2022 (met 228 afspraken) een stijging van 14 % laat zien, ten opzichte van de periode 2020-2021 (84 in 2020 en 78 in 2021).

Deze zitdagen, 15 in totaal in 2022, werden gehouden met de steun van VLAIO in Vlaanderen en UCM, UMONS, CSTC-WTCB en Azimut in Wallonië.

Grafiek 15. Deelnemers aan zitdagen van de DIE

Bron: FOD Economie.

Opvallend veel deelnemers tijdens die ontmoetingen met onze octrooiexperten waren actief binnen de technische disciplines “transport en voertuigen”, “software en A.I.” en “bouw”.

Top vijf vragen:

1. Hoe groot is de “octrooieerbaarheid” van het idee?
2. Welke procedures moeten er worden gevolgd om een octrooi te bekomen?
3. Wat zijn de kosten van een octrooiaanvraag?
4. Hoe kan ik nagaan of een uitvinding al door een derde partij wordt beschermd?
5. Wat zijn de voorwaarden voor het indienen van een octrooiaanvraag?

3. Samenwerking met EPO en EUIPO

3.1. EPO

Het samenwerkingsakkoord tussen de Dienst voor de Intellectuele Eigendom en het Europees Octrooibureau dat werd afgesloten in oktober 2021, werd verdergezet in 2022. Dat akkoord past in de context van de totstandbrenging van een samenwerkingsbeleid tussen de nationale octrooibureaus van de EPO-lidstaten. De activiteiten die in het kader van die samenwerking worden ontwikkeld, zijn gericht op het versterken van de expertise van de nationale bureaus en het bevorderen van een convergentie van de praktijken van die bureaus, in het belang van de gebruikers van het octrooisysteem.

3.2. EUIPO

Het EUIPO werkt samen met de centrale bureaus voor intellectuele eigendom van de lidstaten en met het BOIP, met het oog op de convergentie van praktijken en instrumenten op het gebied van merken, tekeningen en modellen. Dat gebeurt via een aantal "European Cooperation Projects" (ECPs) waarbinnen wordt samengewerkt rond een specifiek thema. Ook voor 2022 sloot de DIE een samenwerkingsakkoord met het EUIPO, om te kunnen deelnemen aan ECP6 "SUPPORTING SMEs". Dat samenwerkingsproject heeft de ondersteuning van kmo's op het vlak van informatie en toegang tot alle intellectuele-eigendomsrechten tot doel. In het kader van ECP6 nam de DIE deel aan werkgroepen die activiteiten en diensten voor kmo's ontwikkelen. In diezelfde context heeft de DIE ook het SME Fund in België gepromoot, en een bijdrage ontvangen van het EUIPO voor het promoten van, evenzo voor het webinar rond de praktische gids over de alternatieve wijzen van geschillenbeslechting en voor de update van de praktische gids voor contracten en contractuele clausules over intellectueel eigendomsrecht. Aan het eind van het jaar werd onderhandeld over een nieuw samenwerkingsakkoord voor 2023.

4. Hoe met ons communiceren

Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Dienst voor de Intellectuele Eigendom

Vooruitgangstraat 50

1210 Brussel

België

Tel.: +32 800 120 33 (Contact Center, gratis vanuit België)

Fax: +32 800 120 57

E-mail: info.eco@economie.fgov.be

Internet: <https://economie.fgov.be/nl/themas/intellectuele-eigendom>

Lijst van afkortingen

ABC	Aanvullend beschermingscertificaat
Benelux	België, Nederland en Luxemburg
BOIP	Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom
CPVO	Communautair Bureau voor plantenrassen (Community Plant Variety Office)
DIE	Dienst voor de Intellectuele Eigendom
eOLF	elektronische online-indiening
EPA	Europese octrooiaanvragen
EPO	Europees Octrooibureau
EU	Europese Unie
EUIPO	European Union Intellectual Property office
FOD	Federale Overheidsdienst
KBO	Kruispuntbank van Ondernemingen
PATLIB	Patent Library
PCT	Patent Cooperation Treaty
PlayRight	Vereniging voor de inning, verdeling en verdediging van de rechten van vertolkende en uitvoerende kunstenaars
Sabam	Belgische vereniging van auteurs, componisten en uitgevers
Simim	Maatschappij voor de muziekindustrie
SPW	Service Publique de Wallonie
UPP	Unitary Patent Protection
UPC	Eengemaakt Octrooigerecht (Unified Patent Court)
vte	Voltijdequivalent
WER	Wetboek economisch recht
WIPO	Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be